

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.409

„JUTRA“

Za pozitivno državno politiko

Govora ministrov Puclja in dr. Kramerja v Ljubljani

V nedeljo dopoldne je bilo o priliki ustanavljanja banovinske organizacije JRKD v Ljubljani veliko zborovanje, na katerem sta ministra g. Ivan Puclj in g. dr. Albert Kramer izčrpno obrazložila pomen ustanavljanja nove stranke ter razvoj našega sedanjega političnega življenja.

Minister g. Puclj je v svojem obsežnem govoru poudaril zlasti prizadevanja opozicije, da bi omajala vero ljudstva v sedanji režim. Dejal je med drugim: Politčna organizacija, ki jo ustanovljamo, ima pred vsem namen, ohraniti našo državo pred vsemi nevarnostmi in jo okrepiti na zunanji in znotraj. Brez močne države ne more obstajati ne posameznik ne narod. Ako ne bi bilo naše svobodne Jugoslavije, tudi mi Slovenci ne bi imeli narodnega ne kulturnega ne socialnega obstoja. Dokazuje pa imamo, da se glavna in najbolj strupena agitacija proti naši državi in našemu narodu vodi iz tujih političnih kuhinj.

Na žalost imamo pa tudi doma nesrečnike, ki to akcijo naših najhujših nasprotnikov podpirajo, deloma vedé, največ pa nevedé. Med njimi imamo tudi nekatere divje politike, ki rušijo, kar so sami gradili, in ki žagajo vejo, na kateri sede. Vest, ki jih oni širijo, zavajajo dobre ljudi in nepoučene mlačeže na napačno pota ter škodujejo skupni stvari. Da je tudi pri nas kriza, vemo vsi, a vemo tudi, da je povsod po svetu še huje kakor pri nas. Svetovna gospodarska kriza ni zgolj kriza ene same države, ampak je splošna. Če pa bo vsak prevzel svoje breme, bomo prebrodili tudi to dobo. Kadar se vse maže, mora biti politika najbolj stabilna in najbolj trdna in, če hočete, tudi konservativna. Pribiti moramo zato jasno in odločno: Kdor širi defetizem, ubija voljo za konstruktivno delo in uničuje kredit drugih ljudi, ta škoduje tudi samemu sebi. Vsi starejši ljudje vemo iz izkušnje, da so se domači nasprotniki vedno posluževali tistih gesel, ki so vsakokrat vplivala na množico najbolj sugestivno. Tako so se borili nekoč za vero, danes se pa za slovenstvo. Težko je govoriti o tem, poudariti pa moram, da sem bil vedno Slovenec in da hočem tudi ostati, ker kaj drugega ne morem biti. Mi smo Slovenci in to hočemo tudi ostati. Ali pa bi brez te države Slovenci imeli to, kar imamo? Ali nismo dobili v svoji narodni državi slovenske univerze? Ali nimamo slovenskega jezika v upravi in v šoli? Naša iskrena želja je, da bi posnemala ta zgled tudi cerkev. Gospodje, ki imajo več moči kakor mi, naj pomagajo narodnemu jeziku tudi tu do veljave...

Trgovinski minister g. dr. Albert Kramer se je uvodoma dotaknil zgodovinskega razvoja naše notranje politike. Orisal je dobo po 6. januarju 1. 1929. in sodelovanje g. dr. Korošca v tem režimu. Ko je režim 6. januarja opelagoma rušil osnove stare politične opredelitve in ugotavljal slovesno, da se stari politični sistem nikdar več ne sme vrniti ter se mora državno in narodno edinstvo čuvati vsikdar in proti vsakomur ter za vsako ceno, je bil na vsakem njegovih aktov podpisani tudi g. dr. Anton Korošec. Bil je podpisan prav tako tudi na tistem, ki je odpravil srbsko, hrvatsko in slovensko zastavo. Ko pa je bil uveden zopet demokratičen režim in smo bili pozvani k sodelovanju tudi mi nacionalno in jugoslovansko orientirani ljudje, smo se temu pozivu radi odzvali, pripravljeni pozabiti na vse in sodelovati z vsakomur, tudi z g. dr. Koroščem. V

njegovem taboru pa je tedaj zavladovala stara zaslepljenost, g. dr. Korošec je pričel delati težkoče in se umikati v ozadje »iz demokratičnih ozirov«, in to v trenutku, ko je demokracija spet prihajala do veljave.

Tako se je naposled zgodilo — ne po naši krivdi in ne po naši volji — da je nastal v Sloveniji položaj, v katerem smo mi napredni in nacionalni ljudje morali prevzeti nase vso težko odgovornost za nadaljno izvajanje nacionalne in državne politike med Slovenci. To je odločil tudi plebiscit lanskega 8. novembra, ko je 52 odstotkov volilcev s svojim glasovanjem potrdilo, da odobravajo politiko 6. januarja in izpovedujejo, da je v tej politiki tudi njihova bodočnost in rešitev. Mi jih nismo razočarali. Vlada srečno premaguje vse težkoče krize, in če ne bi bila storila drugega kakor to, da je ohranila vrednost našega denarja, bi že to bilo dosti. Med tem pa, ko mi delamo, so nasprotniki sedanjega režima prešli k akciji, ki je prekoračila vsako mejo najprimitivnejše obzirnosti do lastnega naroda in do lastne države.

To pa nam tudi imperativno nalaga, da se z vso odločnostjo postavimo v bran in da narod, zapeljan in zaslepljen od spekulacij in hujšakcev, poučimo, naj ne izgubi izpred oči svojih življenjskih interesov, ki so nerazrušno zvezani z edinstvom naše velike države. Narodni poslanci in senatorji bodo odslej, ko smo videli nevarnost dogodkov, z vso silo in voljo vztrajali na tem, da se uveljavljuje državna avtoriteta.

Kar pa mene kot političnega in narodnega človeka, ki z vso svojo dušo ljubim to svojo ožjo domovino in se z vso dušo zavedam svojega slovenskega porekla, pa tudi svoje jugoslovanske orientacije, pri tej stvari boli v globino duše, je to, da mož, s katerim smo nekoč vodili deklaracijski pokret, da mož, ki je z nami pomagal pri ustvarjanju te jugoslovanske države, da mož, ki je s svojim pokojnim prijateljem dr. Krekom postavil geslo narodnega edinstva in popolnega spajanja slovenskega rodu z jugoslovanskim narodom, mož, ki je tudi po 6. januarju pomagal polagati temelje jugoslovanske nacionalne in državne misli, da ta mož v času, ko njegovi neodgovorni agitatorji razvijajo tako agitacijo, namesto, da bi se dvignil in v zavesti svoje zgodovinske odgovornosti javno protestiral ter zaukazal svojim agitatorjem, naj za božjo voljo prenehajo s to akcijo, ki vodi v pogubo in nesrečo, molči in se ne gane.

Mi pa moramo zato biti armada, ki se bje za nacionalno bodočnost. Vsaj za trenutke moramo v teh kritičnih časih pozabiti na svoje vsakdanje skrbi in težave in se vsi posvetiti velikemu idejnemu delu. Organizirajmo se za delovanje tu na slovenskem terenu in likvidirajmo v tem zgodovinskem trenutku vse svoje nekdanje strankarske razprtije, programske razlike, sisteme in metode, da se Slovenci uveljavimo tako, kakor po vsem zaslužimo.

Ko se začne krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefovo« grenčico, ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Vlada državne avtoritete v Grčiji

Novi Venizelosov kabinet — Grčija dobi baje francosko posojilo — Oster nastop proti izgreznikom

ATENE, 7. junija. Nova grška vlada, katero je zopet sestavil Venizelos, je sestavljena takole: Predsedstvo in pravosodje Venizelos, zunanje zadeve Mihalakopoulos, notranje zadeve Ciromakos, prosveta Petrides, finance Varvaresos, vojska Davinis, mornarica in letalstvo Vasiliades, promet Gucopetalos, gospodarstvo Kostopulos, poljedelstvo Valalas, zdravstvo Vardapulos in socialna politika Apostolu.

Nova vlada je takoj sklicala parlament in podala načelno izjavo. Naslanjala se bo na isto večino kakor pred krizo in sestavo kratkotrajne vlade Papanastasiuja. Kakor se zatrjuje, se je Venizelosu posrečilo pridobiti Francijo za dovolitev večjega posojila, s katerim hoče sanirati državne

finance in izboljšati sedanje obupno gospodarsko stanje. Nova Venizelosova vlada bo nastopila zelo energično proti vsem izgreznikom. Uvedla bo v državi red in spoštovanje državne avtoritete. General Pangalos bo ostal še nadalje v internaciji na Krju.

ATENE, 7. junija. Venizelos se je sinoči predstavil zbornici in podal v imenu nove vlade obširno izjavo, v kateri je med drugim zahteval tudi spremembo ustave v smislu § 48 nemške weimarske ustave. S tem bo dana vladi možnost izdajanja zaslujnih odredb, kar bo njeno moč znatno utrdilo. Razen tega bo dobil tudi državni predsednik večjo oblast, kakor jo je imel doslej. Venizelos je dejal, da zahtevajo izredni časi izredne odredbe. Pri glasovanju o izjavi je nato dobila nova vlada ogromno večino.

Idejna podlaga čilenske revolucije

Davilla novi predsednik republike — Revolucijska vlada Politčne in gospodarske smernice — Protirevolucija na jugu

SANTIAGO DE CHILE, 7. junija. Predsednik republike Čile, Montenegro, ni odstopil, ampak samo pobežnil. Revolucijske oblasti ga zasledujejo, a ga doslej še niso izsledile. Revolucionarji so polagoma zasedli vsa ministrstva, policijo, pošto, železnice in vse druge naprave ter se popolnoma polastili oblasti. Za novega predsednika je bil imenovan socialist Carlos Davilla, bivši čilenski poslanec v Londonu. Nova vlada je sestavljena iz socialistov in narodnih socialistov, ki so pa večinoma častniki, kar daje tej socialistični vladi docela svojevrstno obeležje. Ministrsko predsedstvo in notranje ministrstvo je prevzel general Pug a, zunanje ministrstvo general Barriga, finančno ministrstvo general Logarrigue, vojni ministrstvo pa začetnik revolucije polkovnik Grove.

LONDON, 7. junija. Častniki, ki so v republiki Čile izvedli revolucijo, so nekakšni narodni socialisti, ki so pa

sprejeli mnogo boljševističnih metod. Ta ko nameravajo poddržati vso industrijo, promet, trgovino in proglasiti vse delavce za državne nameščenice. Duhovni voditelji revolucije je Davilla, ki je sestavil tudi proglaš na čilensko ljudstvo in jetake, ki so jih iz letal metali na ulice glavnega mesta in nekaterih drugih važnejših središč. V teh letalih pravijo revolucionarji, da uvažajo socialistični režim na nacionalni podlagi, gospodarstvo pa po narodnogospodarskih načelih sovjetske Rusije, toda brez politične primesi. Ob enem napovedujejo odkritje ogromnih korupcijskih afer prejšnjega režima, ve leindustrije, velebank in veleposreštev.

NEWYORK, 7. junija. V južnem delu republike Čile, posebno v Concepcionu in v Talcahuani je izbruhnila protirevolucija, katero vodijo mornarji in pešci, ki so ostali zvesti prejšnji vladi. Zdi se, da je tudi odstranjeni predsednik republike Montenegro pobežnil na jug.

SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 7. junija. Današnja seja narodne skupščine je bila kratka. Po prečitani zapisnici je naslovil poslanec dr. Nikić na ministrskega predsednika interpelacijo radi govora ministra Demetrovića v Nišu, finančni minister pa je odgovoril na neko vprašanje poslanca Lončarevića radi dohodnine. Sledila je volitev odborov za nove zakonske predloge. Prihodnja seja bo v petek. Skupščina bo na njej razpravljala o vodni konvenciji z Romunijo. Popoldne se sestane finančni odbor.

DEKLARACIJA FRANCOSKE VLADE.

PARIZ, 7. junija. Vlada se bo danes popoldan predstavila senatu in zbornici z načelno izjavo. Zelo obširna izjava je baje razdeljena v tri dele: Prvo poglavje je posvečeno mednarodnim vprašanjem, drugo finančni politiki, tretje pa obravnava gospodarska, kulturna in socialna vprašanja. V zunanje političnem oziru poudarja že znano tezo Francije o varnosti, arbitraži in razorožitvi. V političnih krogih sodijo, da bo vlada dobila veliko večino. Herriot bo imel razen tega še daljši govor, ki ga vsi z napetostjo pričakujejo.

ŽRTVE POTRESA V MEHIKI.

NEW-YORK, 7. junija. Po vestih iz Mehike je bil tam v nedeljo močan potres, posebno katastrofalno je pa opustošil južnozahodne pokrajine. Po dosedanjih, še nezanesljivih vestih je bilo okoli 400 ljudi ubitih, okoli 1000 pa ranjenih. Najhuje je prizadeto mesteco Manzanero, ki šteje 4000 prebivalcev.

NEW-YORK, 7. junija. Potres, ki je napravil v Mehiki veliko škodo, je pretresel tudi Kalifornijo. V Enreki je bil neki možki ubit, narušilo in porušilo pa se je tudi več hiš.

KRVAVE DEMONSTRACIJE NA POLJSKEM.

KRAKOVO, 7. junija. Združena ljudska stranka je sklicala v nedeljo v Lapanowu shod, ki pa so ga oblasti prepovedale. Kljub temu se je zbralo okoli 2000 delavcev, ki so med demonstriranjem napadli policijo. Policija je bila prisiljena uporabiti orožje. Pri tem sta bila 2 delavca ubita, a 6 jih je ranjenih. Stražniki so ranjeni štirje.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Pretežno jasno, topleje.

Vsi imamo dovolj moči, da prenesemo nesrečo = drugih

LA ROCHEFOUCAULD

Uspehi mladega mariborskega kompozicista.

Mariborčan g. Drago Šijanec, ki je lani absolvirал na praškem konservatoriju kompozicijo, letos pa absolvirа instrumentalno in dirigentsko šolo, je nedavno koncertiral na Danskem in dosegel povsod velik uspeh. Sedaj je pa napisal balet »Un amour du moyen âge« (»Ljubavščina srednjega veka«), katerega pripravlja baletni mojster Pino Mlakar v Dessau v Nemčiji za mednarodno koreografsko tekmo v Parizu 2. julija. Mlademu komponistu, ki se te dni povrne za stalno v domovino, k lepim dosežkom uspehom iskreno čestitamo!

Juro Jan Strakaty,

urednik iz Prage, ki so ga nedavno vse naše jugoslovansko-čehoslovaške lige izvolile za svojega častnega člana, se je včeraj dopoldne na povratku z Jadrana v svojo domovino zopet pomudil nekaj uric v Mariboru. Pri prihodu so ga sprejeli predsednik tukajšnje JČ-lige dr. Reisman, podpredsednik Knopp in odbornik prof. Špendal in si je g. Strakaty v njihovem spremstvu ogledal še nekatere znamenitosti našega mesta, med drugim tudi mestno otroško zavetišče pri Ljudskem vrtu, katero mu je razkazal vodja zavoda g. Kutin. Pred odhodom je obiskal g. Strakaty še pisatelja dr. Iva Šorlija in se s popoldanskim br-zovlakom odpeljal proti Pragi. Kakor je izjavil g. Strakaty, se vrača v domovino z najlepšimi vtisi in naš Jadrano, kjer je prebil v Selcih skoro mesec dni, se mu je tako priljubila, da namerava tudi prihodnje leto iti tja na oddih.

Sprejemni izpiti na srednjih šolah.

Prosvetni minister je izdal odredbo, naj se sprejemni izpiti za prvi razred srednjih šol opravljajo od 23. t. m. nadalje. Privatni učenci, ki se prijavijo za sprejemni izpit za prvi razred, ga lahko opravijo že pred 25. t. m. Prošnje za sprejemni izpit je treba vložiti pri šolskih ravnateljstvih od 20. do 23. t. m., učenci iz oddaljenih krajev pa lahko vložijo svoje prošnje do 25. t. m.

Pohorski izlet Motokluba.

Motoklub Maribor priredi v nedeljo 12. t. m. svoj prvi izlet na Pohorje s ciljem: Pohorski dom. Odtam pa bodo obiskali še Mariborsko in Ruško kočo. Za ta izlet je že sedaj ne samo med motoriste, ampak tudi med turisti sploh veliko zanimanja. Ko je prišel prejšnji teden prvi motociklist na Golico, je bila to pravcata senzacija. No, in zdaj pa še pri nas kar oficijelen izlet Motokluba na Pohorje. To bodo gledali!

Sprejemanje v podoficirsko šolo v Šibeniku.

Mestno načelstvo v Mariboru razglašja, da je Mornariška komanda v Šibeniku razpisala konkurz za sprejem goincev v strokovno podoficirsko šolo (bivšo brodersko podoficirsko šolo) v Šibeniku. Pogoji so razvidni pri mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11, pritličje, kamor naj se zainteresirani med uradnimi urami obrnejo za informacije.

Kje pa smo?

V soboto je tukajšnji »Männergesangsverein« proslavil svojo 25letnico. Po proslavi so se gospodje zbrali v društvenih prostorih v Unionski dvorani, kjer so imeli več političnih nagovorov. Sami zaupniki so bili zbrani, iz Ptuj, Celja in drugod. Pa so gospodje pozabili zapreti okna in tako so lahko slišali ljudje na Prešernovi ulici razne klice, kot »heil«, »hoch der Anschluss« in slično. — Ker je zadnjič neki čuden učenjakar v dunajskem radiu tako zaničevalno predaval o Slovencih na Koroškem, je to menda ožunačilo naše Nemce, da zdaj spet vzdigujejo glave. Hoch, Heil und Sieg! No, da: predobri smo z njimi, šole jim damo, proslave jim dovoljujemo, svobodni so pri nas kot ptički pod nebom, — zato pa »hoch der Anschluss!« Kaj pa, če bi gospodje to kar kratkoma via facti napravili in se lepo preselili tja čez mejo? Pa bo Anschluss takoj perfekten. Heil und Sieg!

Ljubljanski velesejem — zrcalo naše gospodarske moči

Veliko zanimanje za razstave

Že prva dva dneva rekorden obisk

Kako je nezmanjšano priljubljenost uživa ljubljanski velesejem, to je vidno tudi letos. Otvoritve so se udeležili odlični zastopniki najvišjih državnih in samoupravnih teles in drugi odlični gostje ter ljubljanska javnost. Drugi dan, v nedeljo, pa so velesejmske prostore uprav preplavljale ves dan velike množice iz vse naše države.

Letošnji velesejem je kot vedno, tudi letos bogato založen z vsem, kar sploh nudi v industrijskem in obrtnem pogledu naša država, pa je tako najboljši ponazorjevalec naše žilave delavnosti in napredka. Učitelj je, prijatelj, ki te prijazno sprejme in ti prepričevalno in mogočno govori: Zapajmo vase, ker smo dovolj močni, da premagamo še tako težke gospodarske nepravilike, ki pri nas v primeri z drugimi evropskimi državami niti niso tako velike, da bi smeli biti malodušni.

Velesejem nudi letos celo vrsto specialnih razstav: Posebna privlačnost je sistematično urejena pohištvena razstava, ki uživa s svojimi izdelki opravičen sloves že daleko preko mej naše države. Z globokim razumevanjem higijenskega vprašanja, je letos docela preurejena higijenska razstava. Posebno pozornost vzbuja razstava perutnine in kunccev. Tujsko-prometna razstava nam podaja z veliko ljubeznijo izdelane plastike in grafikone. Nadvse smotreno je prirejena obrtna razstava, dokazujoč nam visoko stopnjo slovenske obrti. Prijatelji narave v stanovanju pa so nas popeljali s svojimi akvariji, planinskimi cvetjem, kaktaji, z originali naših slovenskih umetnikov in pticami pevkami v čudovit svet prave domačnosti. Povsod opažamo napredek in industrijsko ter obrtno osamosvojitev.

Izplača se, da si ogledate ljubljanski velesejem.

Torek, sredi velika kabaretna večera v Veliki kavarni.

Pohorski dom kliče

Pripravljam se na praznik svoj za rožnika dvajsetega nedeljo, da proslavim obletnico po pohorskem obredu, a po planinskem najsvečanejšem sporedu:

Na predvečer v soboto: prijateljska zabava v pričakovanju prazniškega dne, ko s pohorskih vrhov kresovi zagoré, s topiči v strelu bom grmel in bom ves žarel v bliskanju raket, medtem bo pel moj zbor in godel šramelnov kvartet.

V nedeljo jutraj: Od devete do desete v zarji jutranji pomladni bom dal koncert po tihih logih promenadni, a ob desetih sveto mašo vam bombral — planinsko in slovensko, za krepilo dušno in telesno; za tem nastopi slavnostni govornik (moj nadzornik), ki poveljal bo ne mene, ampak moja dela, ki bodo v meni vekomaj živele. In temu delu kot pečat za dejstvo zgodovinsko, odkrijejo še ploščo mi spominsko. Ne meni, mojim delavcem priznanje vsem, posebno trem!

Na koncu bo planinsko rajanje, vseli mojih sladkosti opajanje. Tedaj zapel bo zbor v prelepi moj dan: »Oj Pohorski dom — kakó si krasan!«

Gospodarskim krogom v vednost.

Gremij trgovcev v Mariboru objavlja: Uradnega dneva zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Mariboru ta teden zaradi plenarne zbornične seje ne bo.

Mojster Ertl se seli na drugi svet.

Predstojništvo mestne policije je prejel danes od čevljarskega mojstra Antona Ertla, ki se je proslavil z atentatom na Bat'ove izložbe, daljše pismo in tudi nekaj verzov, pod naslovom: »Na potu v smrt«. V svojem pismu se Ertl poslavlja od tega sveta in »od prosvitljenega ter kulturnega roda«. »Na Pohorju zelenem počakal bom na smrt«, tako oznanja v svojih verzih, v pismu pa opisuje svoj težavni položaj in navaja vzroke, ki ga ženejo v prostovoljno smrt. Piše, da se mora uresničiti to, kar je pisal ob koncu lanskega leta »Jutra«, na katero se hujuje, ker ni priobčilo njegovega dopisa v celoti. Od takrat ni našel več pravega miru, zato pa se je podal na zeleno Pohorje, kjer bo počakal na smrt, kjer mu bodo čebele, mihe in komarji namesto zvonov brenčali. Po atentatu na Bat'ove šipe je računal, da bo dalj časa zaprt in da mu bo tako življenje podaljšano. Zelo se je veselil na kaznilnico, toda ker nima zrelostnega izpita za ta zavod, bo umrl obupan in se stradan v zlati svobodi. Ob koncu pisma prosi policijo, naj smatra njegovo pismo za odjavo in naj ga blagovoli črtati iz seznama mariborskih meščanov. — Če nam mojster Ertl, naš mariborski Hans Sachs, obljubi, da ostane še na tem svetu, tedaj objavimo tudi njegove verzé, drugače pa ne. Jok!

Razstava risb.

Včeraj popoldne je bila otvorena na tukajšnjem državnem moškem učiteljsku razstava risb učencev prvih treh letnikov. Razstava je razvrščena po motivih in bo odprta tri dni. Tudi na državnem ženskem učiteljsku so gojenke razstavile v risalnici svoje risbe.

Slovenščina na ovojih in reklamah.

Nekatera naša podjetja, posebno ona, ki imajo centrale v Zagrebu, pošiljajo v Slovenijo kar hrvaške ovoje in reklame, ali pa tudi slovenske, ki pa so prava pravcata zmašila spakedranščine. Tako razširja tvrdka Meini letak, poln napak in takih-le stavkov: »Odvisi od mešanja. Niti jedna vrsta kave ne bi mogla sama za se obstojati. Med tem ko bi bila jedna pretrpka, bi bila druga vključ vseh aroa premehka. Meini kava pomeni: dnevno sveža. Izbrana, njegovana, odmerjena« itd. Skratka, če je Meinlova kava še tako dobra — njegova slovenščina je neužitna!

Napad v mestnem parku.

Preteklo noč so navalili trije ponočnjaki v mestnem parku na brezposelnega ključavničarja Karla Jamnika. Eden od nasilnežev je celo potegnil nož in ga nastavljal Jamniku na prsa, grozeč mu, če bo klical na pomoč, da ga na mestu zabode. Le z največjo težavo se je posrečilo Jamniku pobegniti in se rešiti iz krempljev ponočnih banditov.

Shoda železničarjev ne bo.

Shoda, ki ga je nameravalo sklicati Združenje jugoslovanskih železničarjev 13. t. m. v Unionski dvorani, ne bo vsled različnih težkoč, ki so se pojavile zadnje dni,

Potovanje gospodarstvenikov na vsesokolski zlet.

Zavod za povzdigo zunanje trgovine v ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu priredi o priliki vsesokolskega zleta posebno skupno potovanje gospodarstvenikov v Prago, ki bo trajalo od 30. junija do 8. julija. Razen Prage bodo obiskali še druge industrijske centre kot Plzenj, Pardubice, Zlyn, Brno, Karlove Vary in Marijanske Lazny. Prijave sprejema Propagandna sekcija navedenega zavoda do 11. t. m. Natančnejše podatke dobite v pisarni »Gremija trgovcev v Mariboru«.

Vsesokolski zlet v Pragi.

Tujsko-prometna zveza v Mariboru javlja, da sprejema prijave za ekskurzijo na vsesokolski zlet v Prago, ki ga priredi »Putnik«, še do vstevši 10. t. m. Vlak odide 30. junija okoli 16. ure popoldne in se vrne iz Prage 9. julija jutraj. Vsi, ki si hočete za mal denar ogledati Prago in prisostvovati sokolskim dnem, ne zamudite te nad vse ugodne prilike.

Huda nezgoda kolesarja.

Člani radvanjskega kolesarskega društva »Poštela«, Franc in Maks Ramstl ter Jožef Žunko, so priredili v nedeljo trenajžno dirko do Slovenske Bistrice, ki se je zaključila z nesrečo. Na klancu pri Gornji Polskavi se je Maksu Ramstlu pokvarilo kolo, katero je skušal s pomočjo brata Franca popraviti. Med popravljanjem je pa pridrvel z vso brzino po klancu navzdol Jožef Žunko in se, ker mu je priletelo v oči blato, zaletel z vso silo v Ramstlovo kolo. Obe kolesi sta se popolnoma potrla, Žunko pa je zletel v loku okoli 6 m daleč na cesto in obležal nezavesten na tleh. Oba Ramstlova sta ga zaman skušala spraviti k zavesti in sta naposled naprosila nekega avstrijskega avtomobilista, ki je privozil mimo, da prepelje ponesrečenca v Slovensko Bistrico, kar je tudi storil. Zdravnik v Slovenski Bistrici je ugotovil, da je dobil Žunko zelo nevarne notranje poškodbe in je zato odredil prevoz v mariborsko bolnišnico. Ponesrečeni Žunko je mehanik pri g. Divjaku na Glavnem trgu.

Nezgode.

V Cvetlični ulici stanujočo, komaj petletno Liziko Mavričovo je danes jutraj doletela huda nezgoda. Približala se je gorilniku, ki je v tem trenutku eksplozirala, da je goreči špirit puhal Liziki v obraz. Zadobila je hujše opekline in so jo morali z rešilnim avtom prepeljati v bolnišnico. Tja se je zatekla po pomoč tudi kuharica Jožefa Zagorečnikova, ki se je pri pranju opekla s kropom na desni nogi.

Beraška nadloga.

V zadnjem času se je spet zelo razpasla beraška nadloga po našem mestu. V mesto prihajajo berači ne samo iz bližnje okolice, ampak tudi iz južnih krajev naše države. Ti berači imajo navadno nekeke »dozvole«, da smejo beračiti vsepovsod, kamorkoli jih pripelje pot. Radi tega imajo naše oblasti seveda zelo težavno stališče; domače berače zapirajo, jih odganjajo iz mesta in vodijo nad njimi strogo kontrolo, proti takim pa, ki imajo legitimacijo za svobodno beračenje, žal ne morejo postopati.

S policije.

Razven Ertlovega poslovnega pisma, o katerem poročamo na drugem mestu, nimajo zabeleženega na policijo nič posebnega. Aretiran je bil samo neki Joža, ker je ukradel karbidno svetilko za kolo. Prijavljena pa je bila Rozika R. radi neupravičenega posredovanja pri službah, neki Miha, ker se je grdo vedel v gostilni, in Ivan G. ter njegovi pajdaši, ker so hazardirali v neki kavarni.

Vedeževalka.

Mala, črnooka cigancica. Od nekdaj je prišla s svojo papigo in ponuja ljudem čarobne liste, kjer je zapisana vsa bodočnost. Samo srečo, denar in ljubezen prorokuje, deklici moža, dečku denarja, vsem pa srečo, ki jo vsakdo tako željno pričakuje. Polno ljudi ima mala cigancica okoli sebe in dinarčki dežujejo v njeno črno roko. Torej ima ona sama med vsemi še največ sreče...

»To je torej hiša... Kje pa je hlev, gospa?«

»Kakšen hlev?«

»No, za tistega osla, ki bo to podrti-jo kupil.«

Sport, ki ni več sport

Še nekaj opomb o nedeljski nogometni tekmi

Razburjenje radi neverjetnih izgrediv, na nedeljski tekmi se še vedno ni pogleglo. Vse še živo debatira o tej igri, obsoja skrajno surovo igro Ilirjanov, ki so skušali tudi v Mariboru uvesti metodo, ki jih tu nikakor nismo vajeni. Ako v Ljubljani tako igrajo, ako obstojajo v Ljubljani skoraj pri vseh sportnih ustanovah nezdrave razmere, ako se tam intriga in rešuje tekme za zeleno mizo — še ni rečeno, da mora tudi v Mariboru tako biti. ISSK Maribor je znan, da igra vedno fair; in je uprav s tem v Zagrebu vzbujal največjo pozornost in si pridobil simpatije publike. Našim igralcem navsezadnje niti ne smemo zameriti, ko so še oni začeli s surovo igro — v silobranu takorekoč, saj bi bila sicer gotovo ranjena polovica igralcev.

Pripetljaj, ko je desni branilec »Ilirije« večkrat udaril Priverška, je pokazal Ilirijo v tako nelepi luči, da bo ostala Mariborčanom še dolgo v neprijetnem spominu. Tistega klobučarja bo treba eksemplarično kaznovati in poskrbeti, da se taki elementi enkrat za vselej iztrebijo iz našega nogometa. Občudovali smo mirnost in resnost Priverška, ki ni dejansko odgovoril na napad in tako preprečil sicer neizogiben pretep med igralci.

Silno nezadovoljnost med publiko je vzbudilo tudi večno ugovarjanje sodnikom odločitvam od strani Ilirijanov. Ali je to v Ljubljani že navada? Vemo, da je temu precej kriv sodnik sam, toda igralci morajo vsekakor poznati takt in meje, preko katere ne smejo. Podzvezni prvak pa ni po nedeljski mariborski tekmi več vreden tega naziva — kajti v surovi igri res prednjači vsem klubom — v znanju in disciplini pa daleč zaostaja za vsemi.

V nedeljo pride Ilirija zopet v Maribor. Tokrat gre res za prvenstvo. Maribor naj v nedeljo dokaže, da je res fair. Naj se ne pusti zavesti od igre, ki je lastna Iliriji in naj igra, kakor smo ga vajeni videti. Zmago po znanju in lepi igri itak zasluži naše moštvo, čeprav jo je v nedeljo s pomočjo sodnika izgubilo. Moralno pa je vsekakor zmagalo. —ka.

Sport

Vztrajnostna dirka avtomobilskega kluba.

Kakor že najavljeno, priredi Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, centrala v Beogradu, v času od 27. do 31. julija za svoje člane vztrajnostno avtomobilsko dirko v dveh etapah na progi Zagreb—Varaždin—Maribor—Ljubljana—Knin—Split—Sarajevo—Mostar—Kotor—Cetinje—Podgorica—Peč—Mladenovac—Beograd (dolžina proge 2422 km). Prijave sprejema tajništvo sekcije Maribor, Trg svobode 3 najkasneje do 10. junija. Tam se dobe tudi vsi potrebni formularji in pojasnila. Vpisnina 500 Din. Vsak tekmovalec, ki pride na cilj, dobi premijo 1000 Din kot prispevek za pogonska sredstva. Nagrade za zmagovalce so pa: zlata, srebrna in bronasta medalja. — Razen tega dobi vsak udeleženec, ki napravi vsaj prvo etapo do Splita, spominsko plaketo.

Lahkoatletski odsek ISSK Maribora.

Starejši gospodje imajo jutri, če bo lepo vreme, ob pol 6. uri jutraj trening na sportnem igrišču v Ljudskem vrtu.

Društvena pravila ISSK Maribora.

Prvi slovenski sportni klub Maribor je izdal društvena pravila v lični knjižici. Pravilom so dodana tudi pravila teniške igre. Knjižico sta opremila prof. dr. Kralj in Radovan Šepc.

Spominajte se CMD

Nôri Lugovski

Ruska vsakdanja tragedija.

Sergej Andrejevič Lugovski je bil nekoč stotnik generalnega štaba, z vihrajočim belim plaščem, ki je bleščal zlatih našivov. Razen globokega oboževanja do carja in vojaškega stanu, mu oče ni zapustil drugega, kot zadolženost in zanesljive posestvo, tako, da je bil mladi Lugovski primoran, vsled slabega finančnega stanja, zaprositi za upokojeve. Kmalu potem je izbruhnila svetovna vojna, in Lugovski se je javil kot prostovoljec. Tam je delal čudeže junaške predrznosti. Imenovali so ga le norega Lugovskega in svet se je čudil, da je ostal pri življenju. Njegovo telo so pokrivale neštete rane strelcov in bajonetnih ubodljajev, in po norem napadu konjice na strojne puške so ga našli na bojišču kot mrtvega. V bolnici pa je prišel spet k sebi. Njegova noga je bila že poprej ohromela od nekega granatnega drobca. Zdaj so mu pa odrezali celo desno roko in glavo zakrpali s platino. Tak je prišel v Petrograd, uboga človeška podrtija.

V tistem času mu je umrla teta in mu nepričakovano zapustila ogromno premoženje. Zdaj je postal hromi Lugovski znan obiskovalec nočnih zabavišč. Veliko prepozno, bolan in hrom, je imel šele sedaj sredstva živeti veselo življenje častnika. Ker mu ni bilo več treba računati s ko-

pejkami, se je maščeval nad usodo in razmetaval denar. Vročo kri si je hladil v orgijah, v hazardnih igrah in divjih pustolovščinah, ne meneč se za svetovno vojno in politiko. Medtem je izbruhnila revolucija. Kerenski je prisilil carja k odstopu, in je postavil začasno vlado — republiko.

Lugovski je slišal alarmantne vesti, ki so prihajale s fronte. Vojaki so trumoma dezertirali, se v strelskih jarkih bratili z Nemci in se ropajoč klatili po deželi.

Nihče ni mislil na to, da bi ščitil carja. Tedaj pa se je hromi Lugovski dvignil, da napravi red. V Petrogradu je na skrivaj najel plačance in ustanovil protirevolucijsko stranko proti Kerenskem, za carja, za domovino. Dobro polovico svojega premoženja je vtaknil v to stvar. Sovjeti so ga ovdadili pri vladi, Kerenski pa je podpisal nalog, da ga zapro. Lugovski je pobegnil na reko Don, medtem pa se je moral Kerenski v Petrogradu umakniti Leninu.

Zdaj je Lugovski zbiral kozake za boj proti rdečim. Žrtvoval je vse svoje premoženje in je postal s svojimi Donskimi kozaki strah boljševikov. Ti so razpisali nagrado za njegovo izročitev; a ga niso mogli dobiti v roke. Zdaj so se pa lotili njegovih sorodnikov. Njegova brata — zdravnik in trgovec — so zaprli, ju mučili v zaporu Čeke in ju ustrelili; njegovo mater, ki je vsled naenkratne izgu-

Sokolstvo

Iz Sokola Maribor-matica.

Plavalni odsek ima svojo sejo v četrtek 9. t. m. od pol 20. uri v Narodnem domu. — Zdravo!

Sokolsko društvo Tezno.

Bratska društva in čete, katera še niso vposlala prijavnice za okrožni izlet mariborskega okrožja na Tezno za nedeljo 12. t. m., prosimo, da to nemudoma store. Priprave za dostojen sprejem društev so v polnem teku. Tudi zabave bo dovolj! Zdravo!

Sokolsko društvo Tezno.

Bratskim društvom, ki so prijavila udeležbo na zletu mariborskega okrožja na Tezno v nedeljo 12. t. m., sporočamo, da jim bo na razpolago ob prihodu vlak na kolodvoru mestni avtobus, ki jih za malenkostno ceno popelje na telovadnico na Tezno. — Zdravo!

Sokol Slivnica pri Mariboru

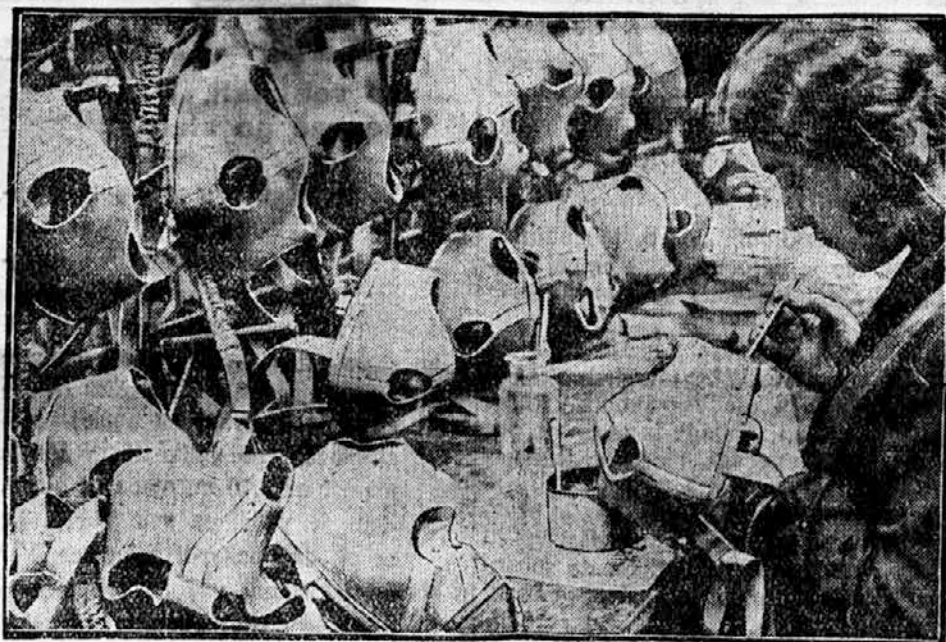
namerava prihodnje leto zgraditi lasten Sokolski dom. V ta namen priredi 7. avgusta t. l. veliko tombolo, na kar že danes vljudno opozarja druga društva. — Zdravo!

Strašilo.

»Ali se nič ne bojite, da vam vrabci pozoblejo vse posevke na vrtu? Postavite vendar tja kako strašilo!«

»O, veste, to ni potrebno; saj je zmeraj katera mojih hčera na vrtu.«

Kar delajo nežne roke te-le deklice

to niso morda kaki oklepi za kirasirje, marveč plinske maske. Izdelujejo jih razne tvornice kar na vagone, ker napovedujejo strokovnjaki, da bo bodoča vojna taka, da bo moralo imeti plinsko masko vse, kar leze in gre, sicer ne bo ostalo nič več živega na tej lepi zemlji.

Iz Radvanja

Tombola naših gasilcev v nedeljo popoldne je bila jako dobro obiskana. Že pred 14. uro so se začeli ljudje zbirati in ogledovati lepe dobrote. A marsikdo, ki je mislil, da bo dobil to ali ono, je odšel prazen domov. Zadelo so: I. tombolo, kuhinjsko opravo, Mirko Rancinger iz Loke pri Šmarju pri Jelšah; II. tombolo, moško kolo, gdč. Zinka Rataj iz Peka; žensko kolo gospa Antonija Zelezinger iz Maribora; drva gosp. Viktor Šlauer iz Radvanja, voziček pa gdč. Marica Koban iz Radvanja. Občinstvo je z zanimanjem sledilo klicanju števil, vmes pa je nova godba igrala vesele melodije. Naši gasilci so tudi že popravili svoj dom in se pripravljajo na proslavo 40. letnice.

Z Dravskega polja

Sokolska tombola v Sv. Marijeti na Dr. polju je zadovoljila v vsakem pogledu tako udeležence kakor tudi društvo, ki je beležilo nad vse pričakovanje zadovoljiv gmotni efekt. S tem se je zopet znatno približala uresničenju gorečega želja, da pridejo Sokoli pod svojo lastno streho. Glavne dobrote so dobili po večini okoličani, kar jim gotovo vsakdo iz srca privoščiti. Tako so se odpeljali z dobljenimi kolesi proti domu Anica Kirbišova iz Dobrovc, Franjo Kocjan iz Braušviga, Franc Gojčič iz Sv. Marijete na Dravskem polju in Anton Lešnik, župan iz Hotinje vasi. Kravo mlekarico je odvedel hlapec Avgustin iz Dobrovc, kolinila bo pa ga. Korenova iz Rač, z drvmi je preskrbljen za zimo g. Mendoš iz Sv. Marijete, z oljem pa g. Ilec iz Loke. Vsa čast in priznanje vrlim marješkimi Sokolom, ki so s svojo agilnostjo pripomogli k tako lepemu uspehu.

Veliko škodo so napravile zadnje dni gosenice na sadnem drevju od državni cesti med Teznom in Bohovo. Mrčes je docela uničila listje, da stoji jablane gole in brez zelenja kakor pozimi. Tem občutnejšo škodo bi napravile, ko bi se razširile tudi na sadne vrtove v Bohovi, kar pa je oblast še pravočasno preprečila ter mrčes uničila.

Naš vsakdanji kruh... Po odloku banske uprave morajo prodajati naši peki kruh, ki tehtaja kilogram ali pa pol. Če pa stehtaš polbeli kruh, katerega prodajajo po naših gostilnah in trgovinah, se lahko prepričaš, da tehtaja največ 88—96 dkg, kar je za prodajno ceno veliko premalo. Merodajni činitelji naj bi izvedli najstrožjo preiskavo.

STRAŠEN CIKLON V BESARABIJI.

V Besarabiji je divjal strašen ciklon, ki je napravil ogromno škodo. Vihar je uničil več vasi. V bližini Ismaila je vihar porušil celo vas. Samo v nekem večjem poslopju, ki se je porušilo, je bilo 8 oseb ubitih, 4 pa so bile ranjene.

»Strelejajte!« Ko pa se je obsojeni, ki si ni pustil zapreti oči, zgrudil mrtve, se je zgrudil tudi stotnik.

To je bil konec norega Lugovskega. Dolgo je ležal v težki živčni vročici; dali so mu dopust in ga odvedli na Bospor v sanatorij. Kot ubog emigrant je končno prišel brez beliča v Pariz. Pomožna zadruga za oficirje-emigrante je za silo vzdrževala živčnobolnega junaka, ki ni trpel nikogar okrog sebe in je noč in dan prebiral sveto pismo. Le s svetniki se je pogovarjal in je dolge ure preklečal v ruski cerkvi v Rue Daru in se neprestano s tihim mrmranjem križal.

Ko se mu je posrečilo dobiti samokres, se je s tresočo in suho levico ustrelil v glavo. Toda roka, ki je toliko usmrtila, se ni pokorila izmučenim možganom. Dolge tedne so zdravili njegovo novo rano na glavi in so končno ozdravelega odpustili. Njegova prva pot je bila k reki Seini. Izvlekli so ga iz vode, in ruska pomožna zadruga ga je spet vzela v svoje varstvo; dobil je malo sobico v nekem hotelu. Nekdanji njegov tovariš ga je spremljal tja in pustil v imenu zadruge na mizi denar. Komaj pa je zaprl vrata za seboj, je Lugovski s tresočo levico zabil žebelj v zid in si zadržal vrv okoli vratu. Slučajno je vstopil sluga hotela in ga odrezal. Pa si je Lugovski za denar, ki je ležal na mizi, kupil arzenika. Strup mu je dal zaželjeno smrt.

✱

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Toda nebo je bilo zastrto s črnimi oblaki in neurje je izbruhnilo baš v trenutku, ko so se bližali ubežniki s svojim voditeljem. Možeje v zasedi so se vrgli na svoj plen, toda v splošni zmedji, ki je nastala, se je dezerterjem posrečilo pobegniti in doseči prelaz. Francozi so jim sledili tik za petami in streljali nanje.

Videli so postave treh ljudi, od katerih sta dva izginila v temo. Tretji, Courrejes, pa je bil lahko ranjen in so ga dohiteli, ko se je opotekal po drugi strani hriba nizdol. Nosil je majhen kovček, v katerem je bila med drugim tudi risba najnovejše francoske strojnice. Odvedli so ga nazaj, ga zaslišali in ustrelili. Imel je dovolj vzroka pritoževati se na svojo usodo; ko so ga bili vjeli, je bil namreč že na spanskim tleh. Če bi bili njegovi preganjanci takrat srečali španske orožnike, bi bili ujeti oni namesto njega.

Ta dogodek je bil huda prekršitev španske nevtralnosti, toda vsa stvar je prišla šele na dan, ko je bila vojna že zdavnaj končana. Konečno pa je ta mož zaslužil svojo usodo, ker se je s svojim neprestanim klepetanjem izdal v trenutku, ko bi bil brezpogojno moral molčati.

Varstvo obale.

Z aretacijo Ernesta in njegovih enajdvajsetih agentov so bile naloge angleških protivohunov dokaj poenostavljene, kajti bilo je sigurno, da ni nobenega nemškega agenta, ki bi bil v Angliji nevaren, več v deželi. Vse osebe, ki so se izkrcale v kakšni angleški luki, so bile strogo nadzirane, za vohune je bilo sila težavno utihotapiti se v Anglijo.

Polkovnik Nicolai, ki vso stvar najlažje presoja, izrecno poudarja, da je bil kanal najboljša obramba proti nemški špijonaži. Medtem pa je angleška tajna služba pošiljala svoje agente na Holandsko, Norveško in Dansko, da dobi od tam vsako mogočo informacijo o posadkah in ljudeh na ladjah, ki so vozile v Anglijo. Vsak Nemec, ki je prebival v kateri izmed nevtrálnih držav, je bil pod nadzorstvom.

Šele septembra in oktobra meseca 1914, ko je bežalo približno četrta milijona Belgijcev preko kanala, je bila dana Nemcem možnost, utihotapiti vohune v Anglijo in tako nadomestiti one, ki so bili z Ernestom vred vjeti. Na koncu nemškega pohoda, ki je končal z zavzetjem Antverpna, je prišlo mnogo beguncev z najrazličnejšimi ladjami v Anglijo; mnogo obupanih je veslalo kar s čolni preko morja. Razen obleke niso imeli ničesar drugega pri sebi.

Bilo je potrebno mnogo uvidevnosti, preskrbeti v tuji deželi vse te ljudi s hrano in stanovanjem. Bilo pa je nemogoče, izkaze vseh teh ljudi, ki so se imenovali Belgijci, tako natančno pregledati, kot bi to želela angleška tajna poročevalska služba. Že njihovo ogromno število je onemogočilo vsakršno kontrolo.

Te ugodne prilike so omogočile nemškimi vohunom prihod v deželo; izgleda, da ti ljudje niso zadovoljili merodajnih mest. Vzrok je bil v tem, da niso imeli zadostne predizobrazbe in izkušenj. Mnogi izmed njih so uvideli, da njihove sposobnosti niso dorasle takim nalogam. Nekateri so zato popolnoma opustili vohunstvo in se še nadalje izdajali za Belgijce, drugi pa so se sami javili policiji in tako preživeli do konca vojne svoje enolično, toda brezskrbno življenje v taboru za interniranje.

Potem je prišel patriot Lody, ki se je izdajal za Američana in ki je bil tehnično dovolj izobražen, da bi zbiral vesti, ki bi bile za nemško vojno poveljstvo važne, če bi imel priliko jih odposlati. Toda njegova merodna prizadevanja stopiti preko Švedske v stik z Nemčijo, so ga kaj kmalu izdala. Tudi se mu ni posrečilo zabrisati svojih sledov pred angleškimi protivohuni; tako je našel smrt kot junaški, pogumen nasprotnik, ki se je boril na izgubljeni postojanki.

Nemška tajna poročevalska družba je imela sedaj na razpolago neomejena sredstva, njene šole so izobraževale nove agente. Toda še vedno se jim ni posrečilo najti pravih ljudi, ker v teku dveh tednov so angleški protivohuni vjeli nič manj kot sedem nemških vohunov. Prvi gojenci, katere je polkovnik Nicolai poslal na Angleško, so najbrže popolnoma odpovedali, kajti nobenemu teh nesrečnejšev se ni posrečilo pred svojo aretacijo poslati kakšnih važnih sporočil.

Odveč bi bilo pripovedovati o njihovih pustolovščinah in njihovi usodi, o tem so pisale že razne knjige. Navesti hočemo samo nekaj točk: Kupferle je bil Nemec, in je nekaj časa živel v Ameriki, Buschmann je bil iz Brazilije, Müller pa je bil Rus; Jannsen in Roos sta bila Holandca. Tudi nekaj Skandinavcev je bilo med njimi. Iz tega razvidimo, da je polkovnik Nicolai poskušal pridobiti ljudi iz nevtrálnih ali sovražnih držav, ki so bili pripravljeni za denar ali pa zgolj iz pustoľstva staviti svoje življenje na kocko.

Večino teh ljudi so vjeli v bližini Portsmoutha in drugih lukah; nekateri, n. pr. Jannsen in Roos, so bili mornarji in so znali presojati vrednost informacij o mornarici. Takrat se Nemci niso še dosti zanimali za vojaške priprave v deželi, tem bolj pa za gibanje mornarice.

Nemške vohune za časa prvih vojni let lahko razdelimo v tri vrste:

Prvič. Vohuni, ki so bili že pred vojno v Angliji in ki so tvorili jedro nemškega vohunstva v tej deželi. Njihovo delovanje je bilo štiriindvajset ur po izbruhu svetovne vojne končano; 5. avgusta 1914 so bili vsi vjeti.

Drugič. Vohuni, ki so prišli z belgijskimi begunci. Po večini so bili to ljudje, ki so se zgolj iz ljubezni do domovine izpostavili nevarnosti, in niso bili dovolj izkušeni v vohunski službi. Kmalu so izginili s površja; vendar pa ni izključeno, da so se nekateri poskrili in si s časom pridobili potrebne izkušnje za vohunsko delovanje.

Tretjič. Število nevtrálncev ali pa Nemcev, ki so se lahko izdajali za nevtrálne državljane. Ti ljudje so končali tečaj v vohunski šoli; vendar pa svojim nasprotnikom niso bili dorasli. Njihova izobrazba je temeljila še na predvojni izkušnji. Ti ljudje so bili plačani po številu uspehov; radi tega jim je pogosto primanjkovalo denarja.

Po teh neuspehih je Nemčija poslala četrto vrsto vohunov, ki so po obojestranskem mnenju uspešno vršili svojo nalogo. Ker so nekateri teh agentov svoje izkušnje opisali v knjigah, si lahko napravimo sodbo o njihovem delovanju.

Pred vojno so morali vsi tuji, ki so obiskali Nemčijo in se tam več tednov zadržali, izpolniti prijave, v katerih so morali navesti imena staršev, stalno prebivališče, poklic itd. To je po večini zahtevala policija dotičnega kraja. Vsak Nemec, ki je menjal svoje prebivališče, je moral izpolniti slične prijave. Tako je bila vsaka policijska postaja poučena o življenju domačinov in tujcev v svojem okraju. Duplikati teh prijav pa so romali v centralno pisarno v Berlin.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Stud. rer. pol. Je potrebno, prijatelji. Zdrava, za državo, narod in za kulturno ustvarjanje se zanimajoča ljudska večina je hrbtenica državnih in kulturnih moči vsakega naroda. Samo tista politična delavnost je državo- in narodotvorna, ki narod t. j. ljudsko večino vodi v smeri enotnosti, soglasja in kulturne plodnosti.

Gospod K. v R. Vas je težko razumeti. Vas prepričati, pa menda še težje. Naj Vam povemo paraboło, ki smo jo nekje brali. Ne vemo več, čigava je: Srečam ondan znanca in ga vprašam, koliko je ura. Potegne uro iz desnega žepa telovnika, nato še drugo uro iz levega žepa telovnika, primerja, premišljuje in nato mi pove, koliko je na času. — Kako? se začudim. »Vi imate kar dve uri?« Poprej sem imel tudi jaz samo eno uro, mi razloži, ampak je vsak dan za deset minut prehajala. Zato sem si kupil še eno uro, ki dnevno deset minut zaostaja.

ja. Na ta način zdaj lahko vsakokrat natančno preračunam, koliko je ura. — Kaj pa? mu pravim po kratkem premisleku, »ko bi Vi obe uri prodali in si za tisti denar kupili dobro, točno uro.« — Mož me je nato pogledal precej prezirljivo. »Racionalist!« je zamrmral in mi obrnil hrbet.

Svobodnjak. Je vse zaman, prijatelji. Smo že enkrat rekli in ponavljamo: Večnostno načelo je, da vsa svoboda korenini v moralni svobodi. In samo po potu moralne svobode more postati narod zares velik.

Trezen politik. Deloma imate prav. Res je, da se politika ne sme dati voditi od čuvstev, res je pa tudi to, da se nobena politika trajno ne more obdržati proti čuvstvom.

Gospod dr. B. Vi ste pač jurist in se držite gesla starih rimskih juristov: Etiam lex falsa lex est. (Tudi napačen zakon je zakon.)

Vozni listek

po velikosti,
ne več po starosti

To je večni spor med sprevodniki in potujočimi starši na železnici, kakor na tramvaju in v avtobusih, kadar gre za to, koliko ima plačati otrok: ali celo karto ali samo polovico. Zdaj so to težavno vprašanje rešili v Detroitu (Amerika) na ta preprosti način: otroci plačajo po velikosti. Kdor je manjši od 1,10 m, plača polovico, kdor je večji, pa celo karto. Tu se ne dá opehariti železnice, ker je v vsakem vagonu postavljeno merilo. In kdor upogiba kolenčka, kakor ta-le premetena punčka, prejme od sprevodnika strog ukor. Kar ni šala.

NAJNOVEJŠE

MODNE LISTE za poletje

DOBITE V

KNJIGARNA IN PAPIRNICARNA
TISKOVNE ZADRUGE
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Dva manjša lokala

za pisarno v centru mesta iščemo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Pisarna«.

nastopniki se sprejmejo

Soklič

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Trisobno stanovanje

s kopalnico in pritlikinami v novi zgradbi se odda. Najemnina zmerna. Naslov v upravi »Večernika«. 1782

Dva velika lokala

s kletnimi prostori na prometnem kraju oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 1783

Soba in kuhinja

oddam za Din 250.—, in sobo s štedilnikom za Din 150.—. Zerkovska cesta 24. 1832

Novozidana, enonadstropna hiša,

še ne popolnoma dogotovljena, pripravna za vsako obrt, lahko se izrabi tudi vodna moč približno 5 P. h.; pol ure oddaljena od Maribora, poceni na prodaj. Pojasnila daje gradbeno podjetje Franjo Vrabl v Mariboru, Radvanjska cesta 24. 1830

ČITATELJI!

KUPUJTE

vse svoje potreščine pri naših cenjenih

INSERENTIH

ČITATELJI!

»No, gospa, kako je z vašo zlato-ribico?«
»Hvala, je že na nogah.«

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«!